

17 november 2015. Uppdaterad: 22 december 2015, 13 september 2016, 12 april 2017

Rökfritt i kollektivtrafiken – Från ord till handling

För snart ett år sedan beslutade landstingsfullmäktige om en policy att utomhusperrongerna i Stockholms tunnelbana ska vara rökfria: ”Landstingets busshållplatser är idag rökfria zoner. Nu tar landstinget nästa steg och gör även alla stationer inom tunnelbanan rökfria. För att inte orsaka onödiga kostnader införs rökförbudet successivt med lämplig uppmärkning av plattformarna och borttagande av askkoppar.” Hur blev det?

Askkopparna verkar vara borttagna. Trafikinformationstavlor är märkta med en rökförbudssymbol i det nedre vänstra hörnet. Symbolen utgörs av en 5x5-cm fyrkant med en rykande cigarett i svart profil mot en ljusblå bakgrund, överstruken med ett rött streck. Insidan på busshållplatsernas väntkurer är också utrustade med samma trafikinformationstavlor inklusive lilla rökförbudsdekal.

På webbplatsen sl.se kan man under rubriken Ordning och säkerhet i de allmänna villkoren läsa att rökning inte är tillåten i SL-trafiken.

Vi tror att rökförbudsmärkningen behöver göras större och mer tydlig. Dessutom måste landstinget formulera ett tydligt budskap att från och med ett visst datum råder rökförbud inom buss- och tunnelbanetrafiken och tillse att allmänheten blir medvetna om detta. Rökförbudet måste lanseras med buller och bång genom reklamkampanjer, trafikantupplysning och information till medborgarna. Inom kollektivtrafiken finns goda möjligheter till affischering och att lämna korta meddelanden på displayer. Gratistidningen 1177 Vårdguiden är en bra informationskanal som når länets alla hushåll.

Vi är många som dagligen reser med kollektivtrafiken och som dagligen vid busshållplatser och på tunnelbaneperronger ser och känner av blossande medtrafikanter. Renhållningsarbetare kan säkert vittna om ansevärd mängder fimpar på dessa gemensamma platser för lokaltrafikens resenärer. Ofrivillig inhalation av andras rök är ett gissel för astmatiker och personer med KOL eller hjärtbesvär. All passiv rökning är ohälsosam, särskilt för barn och gravida kvinnor.

Enligt trafiklandstingsrådet Kristoffer Tamsons så ”är det upp till förvaltningen (...) att rent praktiskt säkerställa att väl avvägda informationsinsatser genomförs”.

Leif Bardell på trafikförvaltningen säger att man håller på att se över om det ska utföras en kampanj. Han fortsätter: ”Vi saknar dock lagligt stöd för att göra ytterligare åtgärder än att väktarna ber de som röker att fimpas. Inomhus kan dock väktarna stödja sig på Ordningsslagen 4 kap § 6.2”.

Susanne Sifvert, SL: ”Vi håller på att testa och utvärdera ett nytt skyltprogram och vägvisningskoncept för hela SL-trafiken. Däribland testar vi ett nytt grepp gällande just aktuell ’förbud mot rökning’ pictogram.”

Landstinget har under hösten formulerat en strategi för att minska de negativa hälsoeffekterna av tobaksrökning genom att halvera andelen tobaksrökare till 5 % innan 2025. Strategin inkluderar bland annat åtgärder för att ingen ska störas av tobaksrök inom landstingets verksamheter. För att realisera detta scenario – som på sikt bidrar till att minska invånarnas rökvanor och rökrelaterade sjukdomar samt landstingets omfattande vårdinsatser och kostnader – så krävs att landstingets förvaltningar och bolag genomför adekvata åtgärder.

17 november 2015. Uppdaterad: 22 december 2015, 13 september 2016, 12 april 2017

SL planerar en informationskampanj under hösten 2016:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6513848&playaudio=5830687>

I mars 2017 händer något på tunnelbanans informationstavlor.

Från 5X5 centimeters piktogram till 30x42 centimeter affisch.

Rökare ska självfallet visa hänsyn mot människor i sin omgivning för att undvika att de utsätts för tobaksrök. Men vaga hänsynsregler räcker inte - kollektivtrafikens rökförbud på färdmedel och i stationslokaler måste utökas till motsvarande områden utomhus.

